

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	Екземпляр №1	Арк 6 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Наукового ліцею
Житомирської політехніки
27 серпня 2025 р. № 105/о
Директор
підпис існує Наталія ВЕНЦЕЛЬ

ПРОТОКОЛ КРИЗОВОГО РЕАГУВАННЯ у Науковому ліцеї Житомирської політехніки

Контрольний примірник

Врахований примірник

Схвалено Педагогічною радою
Наукового ліцею Житомирської
політехніки _27_ серпня 2025 р.,
протокол №_1_

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	<i>Екземпляр №1</i>	<i>Арк 6 / 2</i>

ЗМІСТ

1	Загальні положення.	3
2	Принципи кризового реагування.	3
3	Види кризових ситуацій, які охоплює Протокол.	3
4	Алгоритми реагування залежно від типу кризи.	3
5	Ролі та відповідальність персоналу.	5
6	Після кризові дії.	5
7	Документування та аналіз інцидентів.	5
8	Комунікація з батьками.	6
9	Повідомлення органам і службам щодо захисту прав дітей.	6
10	Заключні положення.	6

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	Екземпляр №1	
		Арк 6 / 3

1. Загальні положення.

1.1. Протокол кризового реагування (далі — Протокол) визначає порядок дій працівників закладу освіти під час надзвичайних, небезпечних, стресових або емоційно критичних ситуацій, що можуть впливати на життя, здоров'я, психологічний стан та безпеку здобувачів освіти.

1.2. Протокол розроблений відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Методичних рекомендацій щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей (лист МОН від 28.10.2014 № 1/9-557).

1.3. Протокол є обов'язковим для всіх працівників закладу та застосовується в ситуаціях, що несуть загрозу або потенційну небезпеку для дітей чи персоналу.

2. Принципи кризового реагування.

2.1. Пріоритет життя та здоров'я. Усі рішення підпорядковані збереженню життя й мінімізації ризиків.

2.2. Емоційна стабільність дорослого. Працівник ліцею зобов'язаний зберігати спокій, говорити повільно, чітко, упевнено.

2.3. Чіткість і короткість. Інструкції мають бути простими й однозначними.

2.4. Ненасильницька комунікація. Педагог не використовує крик, погрози, оцінювання чи емоційний тиск.

2.5. Підтримка та емпатія. Під час кризи важливо підтримати дитину словами, тоном і поведінкою.

2.6. Передбачуваність і структура. Дорослий пояснює, що відбувається, і що буде далі.

2.7. Конфіденційність. Інформація про емоційні та поведінкові кризи не обговорюється публічно та не розголошується стороннім.

3. Види кризових ситуацій, які охоплює Протокол.

3.1. Аварійні та військові загрози:

- повітряна тривога;
- вибухи, загроза ракетного удару;
- евакуація;
- руйнування, пожежа;
- виявлення підозрілих предметів;
- зброяна небезпека поблизу.

3.2. Медичні кризи:

- раптове погіршення стану здоров'я;
- втрата свідомості;
- напади паніки;
- травми, судоми.

3.3. Психологічні та емоційні кризи:

- емоційний зрив;
- сильна тривога або паніка;
- агресивна поведінка;
- ступор/завмирання;
- гостра реакція на стрес.

3.4. Соціальні та поведінкові кризи:

- конфлікт, що загрожує фізичною або психологічною шкодою;
- булінг;
- ризик самоушкодження чи небезпечної поведінки.

4. Алгоритми реагування залежно від типу кризи.

4.1. Повітряна тривога та евакуація.

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	Екземпляр №1	

- Крок 1. Під час сигналу «Повітряна тривога» – негайно припинити урок. Говорити спокійно: «Зараз прямуємо до укриття. Я з вами. Усе робимо разом.»
- Крок 2. Учитель організовано виводить учнів, перевіряє кількість, допомагає тим, хто розгубився або плаче.
- Крок 3. Під час руху педагог не біжить, не панікує, не дає розпоряджень чи вказівок криком.
- Крок 4. В укритті - повторна перевірка присутніх, коротка інструкція подальших дій: «Ми зараз у безпечному місці. Очікуємо повідомлення про відбій. Ти можеш сісти, дихай спокійно».
- Крок 5. Підтримка емоційних дітей через:
- дихальні вправи;
 - вправи заземлення;
 - спокійну присутність.
- Крок 6. Після відбою — повернення до класу, коротка рефлексія та м'яке продовження навчання.

4.2. Пожежа або задимлення.

- Крок 1. Активувати пожежну сигналізацію.
- Крок 2. Вивести дітей за встановленим маршрутом (план евакуації).
- Крок 3. Заборонити повернення за речами.
- Крок 4. На збірному пункті — перевірка присутніх (список, журнал).
- Крок 5. Негайно повідомити адміністрацію та служби.

4.3. Медична криза або втрата свідомості учнем.

- Крок 1. Захистити дитину від травм (прибрати предмети навколо).
- Крок 2. Повідомити адміністрацію, за потреби викликати медпрацівника / 103.
- Крок 3. Надати першу домедичну допомогу (забезпечити доступ повітря).
- Крок 4. Підтримувати дитину спокійними словами. Заборонено: давати воду, трясти, піднімати на ноги силоміць.
- Крок 5. Дотримуватися рекомендацій медичного працівника.

4.4. Емоційний зрив у дитини

- Ознаки: плач, крик, агресія, неконтрольована реакція, гіперзбудження.
- Крок 1. Зберігати спокій. «Я бачу, тобі зараз дуже важко. Я поруч».
- Крок 2. Забезпечити простір, прибрати інших дітей. У разі неможливості прибрати інших дітей (проводиться заняття), ізолювати дитину у медпункт та дотримуватись рекомендацій медичного працівника.
- Крок 3. Інформувати психолога та куратора.
- Крок 4. Повідомити батьків.

4.5. Агресивна або небезпечна поведінка учня.

- Крок 1. Забезпечити фізичну безпеку інших дітей (відвести на відстань).
- Крок 2. Говорити спокійно: «Я не дозволю тобі нашкодити собі або іншим. Я тут, щоб допомогти».
- Крок 3. Зберігати дистанцію, не наближатись раптово, не робити різких рухів.
- Крок 4. Якщо загроза значна - викликати адміністрацію, психолога, медичного працівника, у крайніх випадках – поліцію.
- Крок 5. Після події проводиться «відновна бесіда» та робота з емоційними тригерами.

4.6. Панічна атака.

- Ознаки: прискорене дихання, тремтіння, відчуття задухи, страх смерті.
- Крок 1. Використати техніки деескалації:
- тихий голос
 - короткі фрази (висловлювання: «Це мине. Ти в безпеці. Я поруч»)
 - техніки дихання

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	Екземпляр №1	Арк 6 / 5

Крок 2. Дати дитині сісти, спертися спиною (техніки «заземлення» через сенсорні точки).

Крок 3. НЕ:

- не кричати, мораль не читати;
- не торкатися без дозволу;
- не вимагати «вгамуйся негайно».

Крок 4. Після стабілізації – коротке обговорення: «Що допомогло тобі стати спокійнішим?»

Крок 5. Після стабілізації — інформувати батьків.

4.7. Ступор (завмирання).

Крок 1. М'яко звернутися: «Я поруч. Ти у безпеці. Дихай разом зі мною».

Крок 2. Фізичний контакт ЛИШЕ за згодою.

Крок 3. Запропонувати прості сенсорні дії:

- тримати теплий предмет;
- торкнутися підлоги;
- повільно стискати й розтискати кулаки.

4.8. Підозра на самопошкодження або суїцидальні наміри.

Крок 1. Не залишати учня одного.

Крок 2. Спокійно з'ясувати самопочуття без осуду.

Крок 3. Негайно інформувати психолога й адміністрацію.

Крок 4. Повідомити батьків.

Крок 5. За потреби — викликати спеціалізовані служби (102, 103, ДСНС).

5. Ролі та відповідальність персоналу.

5.1. Вчитель

- забезпечує негайне реагування;
- підтримує емоційну стабільність дітей;
- дотримується цього Протоколу;
- інформує адміністрацію та психолога.

5.2. Психолог

- проводить стабілізацію стану учнів;
- консультує педагогів;
- здійснює післякризовий супровід;
- веде документацію щодо випадків.

5.3 Адміністрація

- координує всі дії під час кризи;
- забезпечує зв'язок із зовнішніми службами (виклик бригади швидкої допомоги);
- організовує евакуацію;
- надає підтримку педагогам;
- створює комісію для з'ясування обставин інциденту/ів у разі необхідності (загрози життю, здоров'ю учасників освітнього процесу), яка з'ясовує обставини та складає Акт (висновки, рекомендації тощо).

6. Післякризові дії.

6.1. Після кожної кризи проводиться короткий дебрифінг учасників: обговорення того, що сталося, що допомогло зберегти безпеку, які емоції виникли.

6.2. Для дітей, що пережили сильний стрес, організовується індивідуальний супровід: бесіда з психологом, спостереження, адаптаційні заходи.

6.3. Вчителю може бути надана супервізійна підтримка.

7. Документування та аналіз інцидентів.

7.1. Кризова ситуація може фіксуватися у Журналі кризових подій.

7.2. Запис включає:

- дату, час, місце;

Науковий ліцей Житомирської політехніки	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019	Ф-27.00-20.01/1-2025
	Екземпляр №1	Арк 6 / 6

- учасників;
- тип кризи;
- дії педагога;
- залучені служби;
- результат;
- рекомендації.

8. Комунікація з батьками.

8.1. Батьки інформуються лише після стабілізації ситуації, щодо пунктів 4.1, 4.2, 4.6, 4.7, невідкладно - щодо пунктів 4.3, 4.4; 4.5.

8.2. Батькам надаються рекомендації щодо підтримки дитини.

9. Повідомлення органам і службам щодо захисту прав дітей.

9.1. У разі наявних (виявлених) фактів

- неможливість зв'язатися з батьками;
- відмови батьків від рекомендацій медичного працівника;
- відмови батьків від рекомендацій бригади швидкої допомоги;
- відмови батьків від рекомендацій практичного психолога;
- інших обставин, виявлених комісією, зазначених в Акті, адміністрація повідомляє органам і службам щодо захисту прав дітей:
- Служба у справах дітей Житомирської міської ради,
- Житомирський міський центр соціальних служб міської ради,
- Департаменту освіти Житомирської міської ради)

10. Заключні положення.

10.1. Протокол набирає чинності з моменту затвердження директором.

10.2. Протокол переглядається щорічно або при зміні обставин воєнного чи безпекового середовища.

Заступник директора
з наукової роботи

підпис існує

Лариса ЗАБЕЛЛО